

3. Í stað orðanna „Bensíngjald samkvæmt 1. gr., þungaskattur“ í 1. málsl. 1. mgr. 6. gr. kemur orðið: Þungaskattur.
4. Orðið „bensíngjalds“ í 3. málsl. 1. mgr. 6. gr. fellur brott.
5. Orðin „bensíngjalds og sérstaks bensíngjalds“ í 3. málsl. 1. mgr. 6. gr. laganna falla brott.
6. 2. og 3. mgr. 6. gr. falla brott.
7. Orðin „bensíngjalds og“ í 1. málsl. 8. gr. falla brott.
8. 2. málsl. 8. gr. fellur brott.

Ákvæði til bráðabirgða.

I.

Ákvæði laga þessara skulu gilda um allar vörur er ekki hafa verið teknar til toll-afgreiðslu við gildistöku þeirra.

II.

Af vörum, er falla undir eftirfarandi vöruliði skv. viðauka I við tollalög, nr. 55/1987, skulu tollar falla niður frá og með gildistöku laga þessara: 8701, 8702, 8703, 8704, 8705, 8706, 8707, 8710 og 8711.

Af vörum, er falla undir eftirfarandi tollskrárnúmer samkvæmt viðauka I við tollalög, nr. 55/1987, tollskrá, skulu falla niður tollar við gildistöku laga þessara: 2710.0012, 2710.0019, 8716.1000, 8716.3100, 8716.3900, 8716.4000 og 8716.9002.

Gjört í Reykjavík, 13. apríl 1993.

Vigdís Finnbogadóttir.

(L. S.)

Friðrik Sophusson.

LÖG

um neytendalán.

FORSETI ÍSLANDS

gjörir kunnugt: Alþingi hefur fallist á lög þessi og ég staðfest þau með samþykki mínu:

I. KAFLI

Gildissvið og hugtök laganna.

1. gr.

Lög þessi taka til lánsamninga sem lánveitandi gerir í atvinnuskyni við neytendur.

2. gr.

Eftirtaldir lánsamningar eru undanþegnir lögum þessum:

- a. Lánsamningar sem gilda skemmri tíma en þrjá mánuði.
- b. Lánsamningar sem fela í sér endurgreiðslur án vaxta og kostnaðar.
- c. Leigusamningar, nema eignarleigusamningar, sbr. lög nr. 19/1989.
- d. Lánsamningar að lægri fjárhæð en 15.000 kr. eða hærri fjárhæð en 1.500.000 kr.
- e. Lánsamningar sem tryggðir eru með veði í fasteign.
- f. Lánsamningar í formi yfirdráttarheimildar af tékkareikningi.
- g. Lánsamningar sem eru gerðir í því skyni að kaupa eða viðhalda fasteignum eða til þess að reisa, endurnýja eða endurbæta byggingu.

3. gr.

Þrátt fyrir undanþágu skv. f-lið 2. gr. og ef um er að ræða samkomulag milli lána-stofnunar eða fjármálastofnunar og neytanda um lánveitingu í formi heimildar til fyrir-framúttektar af tékkareikningi, þó ekki greiðslukortareikningi, skulu neytanda veittar eftir-taldar upplýsingar áður en gengið er frá samningnum:

- a. Hvaða takmörk eru á lánsupphæðinni sé um slíkt að ræða.
- b. Hverjir ársvextir eru og hvaða gjöld falla á lánið frá þeim tíma er gengið er frá samningnum, svo og við hvaða skilyrði megi breyta þeim.
- c. Með hvaða hætti samningi skuli sagt upp.
- d. Neytanda skal tilkynnt um allar breytingar á ársvöxtum eða viðeigandi gjöldum sem verða á samningstímanum. Slíkt má gera með því að vekja sérstaka athygli á breyt-ingunni í reikningsyfirliti eða með áberandi auglýsingum í fjölmiðlum.

4. gr.

Merking orða í lögum þessum er sem hér segir:

- a. Neytandi er einstaklingur sem í viðskiptum, sem lög þessi ná til, tekur lán eða kaupir vöru eða þjónustu gegn endurgjaldi, enda séu viðskiptin ekki gerð í atvinnuskyni.
- b. Lánveitandi er einstaklingur, lögaðili eða hópur slíkra aðila sem veitir lán.
- c. Lánssamningur er samningur þar sem lánveitandi veitir eða lofar að veita neytanda lán í formi greiðslufrests eða svipaðrar fjárhagslegrar fyrirgreiðslu og neytandi lof-ar að greiða samkvæmt ákvæðum samningsins.
- d. Heildarlántökukostnaður neytanda er allur kostnaður sem hlýst af töku lánsins og neytanda ber að greiða, þar með taldar vaxtagreiðslur.
- e. Árleg hlutfallstala kostnaðar er heildarlántökukostnaður sem hlýst af gerð lánssamn-ings, lýst sem árlegri prósentu af upphæð láns þess sem veitt er og reiknuð út í sam-ræmi við 10.–12. gr.
- f. Eignarréttarfyrirvari er þegar við kaup á vöru er samið um að lánveitandi geti tek-ið vöruna til sín ef neytandi stendur ekki við skuldbindingar sínar samkvæmt samn-ingnum.

II. KAFLI

Upplýsingaskylda lánveitenda.

5. gr.

Lánssamningur skal gerður skriflega og fela í sér upplýsingar þær sem tilgreindar eru í 6. og 8. gr. Neytandi skal fá í hendur eintak af lánssamningnum.

6. gr.

Við gerð lánssamnings skal lánveitandi gefa neytanda upplýsingar um:

1. Höfuðstól, þ.e. lánsfjárhæð án nokkurs kostnaðar.
2. Fjárhæð útborgunar, þ.e. höfuðstól að frádregnum lánskostnaði.
3. Árlega nafnvexti.
4. Lántökukostnað í krónum, reiknaðan út skv. 7. gr.
5. Árlega hlutfallstölu kostnaðar, þ.e. heildarlántökukostnað, lýst sem árlegri prósentu af upphæð höfuðstólsins og reiknaðri út skv. 10.–12. gr.
6. Heildarupphæð þá sem greiða skal, þ.e. samtölu höfuðstóls, vaxta og lánskostnaðar.
7. Fjölda einstakra greiðslna, fjárhæð þeirra og gjalddaga.
8. Gildistíma lánssamnings og skilyrði uppsagnar hans.

Ef breyta má lánskostnaði, afborgunum eða öðrum atriðum lánskjara á samningstím-anum skal lánveitandi greina neytanda frá því við hvaða aðstæður breytingarnar geta orð-ið. Ef ekki er unnt að reikna út árlega hlutfallstölu kostnaðar skal lánveitandi þess í stað skýra neytanda frá því hverjir árlegir nafnvextir eru, hvaða gjöld falla á lánið og við hvaða aðstæður breytingar geti orðið.

Útreikningur á lántökukostnaði.

7. gr.

Heildarlántökukostnaður felur í sér allan kostnað af láninu, þar með talda vexti og önnur gjöld sem neytandi skal greiða af því, með þeim undantekningum sem greinir í 2. mgr. Þegar reiknuð er út árleg hlutfallstala kostnaðar skal ekki tekið tillit til eftirfarandi kostnaðarliða:

1. Kostnaðar vegna vanskila.
2. Kostnaðar sem neytandi greiðir við kaup á lausafé eða þjónustu, hvort heldur kaupin fara fram gegn staðgreiðslu eða samkvæmt lánssamningi.
3. Kostnaðar vegna yfirfærslu fjár.
4. Kostnaðar vegna viðskiptareiknings sem ætlað er að taka við afborgunum af láninu að undanskildum kostnaði við innheimtu endurgreiðslna, hvort heldur um er að ræða staðgreiðslu eða annað greiðslufyrirkomulag.
5. Félagsgjalda er rekja má til samninga sem ekki tengjast lánssamningnum, jafnvel þótt þau hafi áhrif á lánsskilmála.
6. Kostnaðar vegna trygginga eða ábyrgða nema þær eigi að tryggja lánveitanda endurgreiðslu lánsins.

Ákvæði 3.–4. tölul. 1. mgr. eiga því aðeins við að neytandi hafi hæfilegt valfrelsi um það með hvaða hætti yfirfærsla fjárins eða endurgreiðslan fari fram, svo og að kostnaður sé ekki óeðlilega hár.

8. gr.

Þegar samningur er gerður skal lánveitandi gefa neytanda upplýsingar um kostnað þann sem frá er greint í 2.–6. tölul. 1. mgr. 7. gr. og jafnframt tilgreina hvenær slíkur kostnaður fellur á. Ef kostnaður er óþekktur skal lánveitandi, ef kostur er, veita neytanda upplýsingar um hvernig hann er reiknaður út eða áætla hver hann er.

Breytilegur lántökukostnaður.

9. gr.

Þó að í lögum þessum sé kveðið á um að neytandi skuli fá upplýsingar um vexti eða fjárhæðir þar sem vextir eru meðtaldir, sbr. 6. gr., kemur það ekki í veg fyrir að aðilar geti samið um að vextir séu að nokkru eða öllu leyti breytilegir. Skal þá greint frá vöxtum eins og þeir eru á þeim tíma sem upplýsingarnar eru gefnar, tilgreint skal með hvaða hætti vextirnir eru breytilegir og við hvaða aðstæður þeir breytast.

Útreikningur árlegrar hlutfallstölu kostnaðar.

10. gr.

Árleg hlutfallstala kostnaðar er tala sem svarar til núvirðis allra skuldbindinga (lána, endurgreiðslna og kostnaðar) er til kann að koma eða þegar eru fyrir hendi og lánveitandi og neytandi hafa samið um. Hlutfallstalan skal reiknuð út í samræmi við stærðfræðilíkingu sem nánar er mælt fyrir um í reglugerð er ráðherra setur. Í henni skal einnig setja nánari reglur um útreikning kostnaðar.

11. gr.

Árleg hlutfallstala kostnaðar skal reiknuð út á þeim tíma sem lánssamningur er gerður. Við útreikning árlegrar hlutfallstölu skal gengið út frá því að lánssamningur gildi um saminn tíma og að lánveitandi og neytandi standi við skuldbindingar sínar samkvæmt skilmálum samningsins.

12. gr.

Ef lánssamningur heimilar breytingu á vaxtagjöldum, þar með talið vísitölubinding og verðlagsviðmiðun, eða öðrum gjöldum sem teljast hluti árlegrar hlutfallstölu kostnaðar

en ekki er unnt að meta hverju nemi á þeim tíma sem útreikningur er gerður skal reikna út árlega hlutfallstölu kostnaðar á þeirri forsendu að vextir og annar kostnaður verði óbreyttur til loka lánstímabilsins.

Þegar reiknuð er út árleg hlutfallstala kostnaðar skal gera ráð fyrir eftirfarandi:

1. Ef engin hámarksupphæð er tilgreind í lánssamningi skal hámarksupphæð láns, sem veitt er, teljast 150.000 kr.
2. Ef ekki er tilgreindur ákveðinn lánstími og ekki er unnt að ráða hann af samningi skal lánstími talinn eitt ár.
3. Ef í samningi er kveðið á um fleiri en einn greiðsludag skal ganga út frá endurgreiðslu á þeim tíma sem samningur kveður fyrst á um.

Auglýsingar.

13. gr.

Í auglýsingum eða tilboðum, sem liggja frammi á starfsstöð lánveitanda, skal tilgreina vexti, lántökukostnað og árlega hlutfallstölu kostnaðar. Ef lánveitandi er jafnframt seljandi vöru eða þjónustu skal við sama tækifæri einnig gefa upp staðgreiðsluverð.

14. gr.

Séu ekki veittar upplýsingar um lántökukostnað sem greinir í 4. tölul. 1. mgr. 6. gr. skal neytandi greiða höfuðstól og ársvexti af honum sem samsvara vöxtum af almennum skuldabréfum samkvæmt auglýsingu Seðlabanka Íslands.

Ef lántökukostnaður er tilgreindur í samræmi við 4. tölul. 1. mgr. 6. gr. er lánveitanda eigi heimilt að krefjast frekari lántökukostnaðar. Sé árleg hlutfallstala kostnaðar, sem um getur í 5. tölul. 1. mgr. 6. gr., of lágt reiknuð getur lánveitandi ekki krafist hærri lántökukostnaðar.

Ákvæði 1. og 2. mgr. gilda ekki ef lánveitandi getur sannað að neytanda hefði mátt vera ljóst hver lántökukostnaðurinn átti að vera. Ef ákvæði 1. eða 2. mgr. leiða til lækkunar eftirstöðva skal neytandi greiða þær samkvæmt samningnum og lækkunin koma fram á síðustu afborgunum.

15. gr.

Hafi lánveitandi ekki veitt þær upplýsingar, sem fyrir er mælt í 6. gr., sbr. 5. gr., getur það skapað honum bótaábyrgð, enda hafi neytandi mátt ætla að lánskör væru hagstæðari en þau síðar reyndust vera.

III. KAFLI

Greiðsla fyrir gjalddaga.

16. gr.

Neytanda skal heimilt að standa skil á skuldbindingum sínum samkvæmt lánssamningi fyrir þann dag sem settur er í lánssamning sem lausnardagur. Greiði neytandi fyrir þennan dag getur hann krafist lækkunar á lánskostnaði sem nemur þeim vöxtum eða öðrum kostnaði sem greiða átti eftir greiðsludag. Ekki er hægt að krefjast endurgreiðslu vegna kostnaðar sem er óháður því hvenær greiðsla er innt af hendi.

IV. KAFLI

Framsal kröfuréttinda.

17. gr.

Ef lánveitandi framselur kröfu til þriðja aðila getur neytandi haldið uppi sömu mót-bárum við hann og upphaflegan eiganda kröfunnar. Sama á við ef kröfuhafi hefur sett kröfuna að veði og fjárnám hefur verið gert í henni.

Þetta á þó ekki við ef neytandi innir greiðslu af hendi til lánveitanda og veit eða má vita að lánveitandi hefur ekki rétt til að taka við greiðslu eða gera samning þar að lútandi.

Ef neytandi á kröfu á hendur lánveitanda, sem jafnframt er seljandi, vegna kaupa, t.d. vegna galla, er framsalshafi meðábyrgur lánveitanda þar til uppgjör hefur farið fram. Lánveitandi er þó ekki skyldugur að greiða meira en það sem hann hefur fengið greitt frá neytanda.

Ákvæði þetta nær þó ekki til viðskiptabréfakrafna enda sé til staðar trygging, sbr. 18. gr.

18. gr.

Lánveitandi, sem gerir lánssamning með viðskiptabréf við neytanda, skal eiga tryggingu að upphæð 5.000.000 kr. vegna hugsanlegra vanefndakrafna neytenda vegna þeirra viðskipta sem að baki viðskiptabréfum standa.

Ráðherra skal setja reglugerð þar sem honum er heimilt að lækka fjárhæð þá sem greinir í 1. mgr. þegar umfang viðskipta er það takmarkað að lægri fjárhæð veitir nægjanlega vernd. Þá er ráðherra heimilt með reglugerð að hækka upphæð skv. 1. mgr. árlega í samræmi við þróun verðlags.

V. KAFLI

Kaup með eignarréttarfyrirvara og endurheimt eignarréttar.

19. gr.

Ef söluhlutur er seldur með eignarréttarfyrirvara getur lánveitandi endurheimt hlutinn á grundvelli skriflegs kaupsamnings þar sem skýrt er kveðið á um eignarréttarfyrirvarann. Skilyrði endurheimtunnar er að neytandi sé í vanskilum með afborganir eða lánskostnað.

Þegar söluhlutur er endurheimtur skal við uppgjör á milli aðila lánssamnings reyna að komast sem næst því að þeir verði jafnsettir og ef viðskiptin hefðu ekki átt sér stað.

Ef andvirði söluhlutar er meira en sem nemur eftirstöðvum lánssamnings skal lánveitandi endurgreiða neytanda mismuninn. Ef andvirði söluhlutar er minna skal neytandi endurgreiða lánveitanda mismuninn.

Við mat á andvirði söluhlutar skal litið til þess hvort slit og rýrnun söluhlutar er eðlilegt og til frádráttar vaxta frá endurheimtudegi til loka lánssamnings.

Komi upp ágreiningur um hvað sé verð söluhlutar á almennum markaði skal hann útljáður með matsgerð tveggja dómkvaddra og óhlutdrægra manna. Matsmenn skulu ákveða hvernig háttað skuli greiðslu vegna kostnaðar við matið.

20. gr.

Nú hafa fleiri en einn hlutur verið keyptir samkvæmt einum samningi og lánveitandi leggur fram kröfu um endurheimt þeirra. Getur neytandi þá valið einn eða fleiri hlutanna til afhendingar gegn því að greiða um leið mismun andvirðis þeirra hluta sem hann heldur eftir. Ef inneign lánveitanda er minni en andvirðið á neytandi rétt á að fá mismuninn greiddan um leið og hlutirnir eru afhentir.

Neytandi getur ekki leyst til sín hlut ef hann er úr safni eða samstæðu sem lánveitandi hefur einnig endurheimt frá neytanda og aðskilnaðurinn hefur í för með sér verulega rýrnun á verðmæti hlutanna.

VI. KAFLI

Ýmis ákvæði.

21. gr.

Viðskiptaráðherra getur ákveðið að lög þessi taki ekki til tiltekinna tegunda lána sem veitt eru gegn lægra gjaldi en almennt gerist og standa almenningi ekki til boða.

22. gr.

Viðskiptaráðherra getur sett reglur um hvernig prenta skuli leiðbeiningar um réttarstöðu neytanda á skriflega samninga og skjöl sem lögin taka til.

23. gr.

Viðskiptaráðherra getur breytt fjárhæðarmörkum lánssamninga sem lög þessi taka til eftir því sem verðlagsþróun gefur tilefni til.

24. gr.

Eigi má með samningi víkja frá ákvæðum laga þessara né reglugerða, sem settar kunna að verða samkvæmt lögunum, neytanda í óhag.

VII. KAFLI

Bótaskylda og gildistaka.

25. gr.

Brot á lögum þessum getur valdið skaðabótaskyldu í samræmi við almennar reglur skaðabótaréttar.

Gera má lögaðila að greiða bætur þó svo að sök sannist ekki á neinn tiltekinn starfsmann lögaðilans ef sýnt þykir að einhver starfsmaður lögaðilans hafi gerst brotlegur við ákvæði laga þessara.

Bætur, sem dæmdar verða, sbr. 1. mgr., má innheimta hjá þeim einstaklingi sem dæmdur er bótaskyldur eða lögaðila þeim sem hann starfaði hjá þegar brotið var framið.

26. gr.

Lög þessi öðlast gildi 1. október 1993.

Gjört í Reykjavík, 13. apríl 1993.

Vigdís Finnbogadóttir.

(L. S.)

Jón Sigurðsson.

HJÚSKAPARLÖG.

FORSETI ÍSLANDS

gjörir kunnugt: Alþingi hefur fallist á lög þessi og ég staðfest þau með samþykki mínu:

I. KAFLI

Efnissvið laganna og almenn ákvæði.*A. Gildissvið laganna.*

1. gr.

Lög þessi gilda um hjúskap karls og konu. Þau taka ekki til óvígðrar sambúðar.

B. Jafnstaða hjóna.

2. gr.

Hjón eru í hvívetna jafnrétthá í hjúskap sínum og bera jafnar skyldur hvort gagnvart öðru og börnum sínum. Þeim ber að sýna hvort öðru trúmennsku, styðja hvort annað og gæta sameiginlega hagsmuna heimilisins og fjölskyldu.